

NORA Nieuwsflash 26-4-2022

Openbare Review Referentiearchitectuur Regie op Gegevens

Regie op Gegevens is geen ideaal meer: op heel veel plekken in de overheid wordt het al geïmplementeerd. Ben jij al bezig met de implementatiekeuzes die daar bij komen kijken? Of verwacht je daar de komende paar jaar aan toe te komen?

Lees dan de [Referentiearchitectuur Regie op Gegevens](#), die van **25 april t/m 1 juni 2022** in openbare review is via de NORA Familie.

De referentiearchitectuur biedt een goede vertaling van beleid en regelgeving op architectuurniveau, met bijpassende standaarden en best practices.

Op wie is de review gericht?

We zijn op zoek naar feedback vanuit de community van architecten, ontwerpers, opdrachtgevers en beleidsmedewerkers in de publieke sector:

Jullie zijn de professionals die Regie op Gegevens in de praktijk zullen moeten realiseren, met de handvatten die we je in dit document aanreiken. Test die handvatten, kijk of ze zinnig zijn en bruikbaar, stuur ons je bevindingen en wij gebruiken die om ze te verbeteren.

Reviewvragen & meer lezen

Alles over de review vind je op de [reviewpagina](#) op noraonline.nl. Alle feedback is welkom. Er zijn ook een aantal gerichte reviewvragen opgesteld die je kunt beantwoorden.

Reacties lopen via de mail, klik op de parse link rechts in het kader op alle pagina's van de referentiearchitectuur en je mailprogramma opent zich automatisch met het juiste mailadres en onderwerp alvast ingevuld. Als service staan ook de reviewvragen vast in de mail, maar voel je vrij om dat aan te passen.

Verzoek: zet de review-oproep door!

Ken je mensen voor wie deze referentiearchitectuur relevant kan zijn, vertel hen dan alsjeblieft van deze review op een manier die bij jou past. Deze mail mag je natuurlijk doorsturen en daarnaast zijn er zojuist oproepen geplaatst op LinkedIn en Twitter, die je op verschillende manieren verder kunt verspreiden.

- Directe link naar de [Reviewpagina](#)
- Link naar kort [nieuwsberichtje](#) op noraonline
- Link naar [reviewoproep](#) op Twitter
- Link naar [reviewoproep](#) op LinkedIn

WILMA geeft webinar over FAIR-principes

De [WILMA \(Waterschaps Informatie & Logisch Model Architectuur\)](#) organiseert op woensdag 11 mei van 9.30-10.30 uur een webinar over de relatie tussen WILMA en de FAIR-principes voor gegevens.. Veel organisaties, ook de waterschappen, omarmen de wens dat hun data voldoet aan FAIR: de data is **Findable** – vindbaar, **Accessible** – toegankelijk, **Interoperable** – uitwisselbaar, **Reusable** – herbruikbaar. (Findable, Accessible, Interoperable, Reusable). Maar wat betekent dat in de praktijk?

Het uitgangspunt van de webinar is hoe de WILMA kan helpen om de FAIR-principes te organiseren, maar deelname vanuit een andere (referentie)architectuur kan zeker ook meerwaarde hebben: wat betekent het in de praktijk wanneer een organisatie de FAIR-principes omarmt en hoe borg je deze principes binnen je organisatie?

Interesse om online aan te sluiten? Meld je aan via wilma@hetwaterschapshuis.nl.

Nieuws rond standaarden

Heb jij behoefte aan informatie over standaarden via LinkedData?

Bureau Forum Standaardisatie en NORA Beheer & Doorontwikkeling intensiveren de samenwerking, zodat het Forum de informatie over standaarden rechtstreeks op noraonline kan bijhouden.

Een ambitie voor de (hopelijk niet al te verre) toekomst is om dit soort informatie ook via LinkedData beschikbaar te stellen. Dat kan op allerlei manieren, dus het is belangrijk om te weten waar jullie behoefte aan hebben:

- Zie jij vanuit jouw werk zinvolle mogelijkheden voor hergebruik of en/of verrijking van informatie over standaarden als die beschikbaar komt via LinkedData?
- Zo ja welke mogelijkheden zie je en waar bevinden ze zich op een schaal van vage wens tot concreet plan?
- Kun je een indicatie geven hoe je het zou willen gebruiken en wat dat betekent voor de manier waarop wij het aanbieden (protocol, kennismodel, dynamiek van wijzigingen enzovoorts) en voor welke informatie we aanbieden?

BOMOS-standaard vernieuwd

Ontwikkelen & beheren jullie een standaard? Of een heel afsprakenstelsel? Of lijkt het er op dat jullie dat moeten gaan doen? Kijk dan vooral eens naar het vernieuwde BOMOS (Beheer & Ontwikkel Model Open Standaarden).

Logius heeft de oude voorbeelden geactualiseerd en de kennis van de eigen BOMOS-community samengebracht in één allesomvattende versie:

- *Deel 1: Het fundament* geeft je de basis van BOMOS, alle zaken waar je over na moet denken als je een standaard of afsprakenstelsel ontwikkelt en dus ook moet gaan beheren.
- *Deel 2 De Verdieping* helpt je om een aantal dingen verder uit te werken, zoals het stimuleren van gebruik, het 'open' houden van je standaard en het afweging van kosten & baten.
- *Extra aanvullende modules*, waaronder een module hoe je BOMOS toe kunt passen om een afsprakenstelsel in te richten en te beheren.

Lees het [hele nieuwsbericht](#) op logius.nl, of ga direct naar BOMOS op [Github](#) (via de snapshot [pdf fundament](#) kun je ook doorklikken naar de andere repositories).

Digikoppeling standaard uitgebreid met REST-API's

In lijn met de [Intentieovereenkomst API Strategie en Beleid](#) van Kennisplatform API's heeft Logius de standaard Digikoppeling uitgebreid met een standaard voor REST-API koppelvlakken.

Dankzij REST-API's kunnen organisaties snel en eenvoudig bepaalde gegevens van elkaar inzien, waardoor de onderlinge samenwerking verbetert.

De architectuur van Digikoppeling is aangepast om de nieuwe standaard mogelijk te maken. De bestaande Digikoppeling koppelvlakken veranderen niet, de REST-API is als extra optie toegevoegd. Lees het [hele nieuwsbericht](#) op logius.nl, of ga direct naar de [documentatie](#) van Digikoppeling.

Nieuws uit NORA en NORA/GEMMA expertgroepen

NORA Werkgroep Architectuur Principes

Verwerking en vervolgstappen review wijzigingsvoorstel

De werkgroep heeft hard gewerkt om alle reviewreacties uit 40 organisaties te verwerken en heeft inmiddels alle reviewers persoonlijk een terugkoppeling gegeven of en wat ze met de gemaakte opmerkingen willen doen. Op 17 mei zijn alle reviewers bovendien uitgenodigd in een online meeting om de nieuwe versie van Kernwaarden, Kwaliteitsdoelen en Architectuur Principes toe te lichten, die de Werkgroep vervolgens hoopt te presenteren aan de NORA Gebruikersraad.

Na deze sessie zullen we ook de bredere NORA Familie op de hoogte brengen van de wijzigingen aan het voorstel, nog voordat de besluitvorming definitief is.

In de afgelopen vergadering is de leden van de NORA Gebruikersraad gevraagd om een eerste impactanalyse:

Wat betekent invoering van deze wijzigingen voor jullie architectuur en architectuurproducten en wat is voor jullie binnen de eigen context een realistisch tijdpad om dat op te pakken?

Alle beheerders van architecturen uit de NORA Familie vragen we nadrukkelijk om deze vraag te beantwoorden, ook als ze (nog) geen lid van de NORA Gebruikersraad zijn.

We nemen deze impactanalyses namelijk mee in de besluitvorming over de invoeringsdatum van de wijziging in NORA, maar ook in het verwachtingsmanagement naar buiten toe.

Aanvullen implicaties

Ondertussen is de kickoff ook al geweest voor een bredere groep met architecten die vanuit hun eigen context implicaties aandragen bij de nieuwe Architectuurprincipes. Het doel is om een set met generieke implicaties toe te voegen aan de principes en wie alsnog aan wil sluiten is van harte welkom. Lees de [oorspronkelijke oproep](#) en neem contact op via nora@ictu.nl als je mee wilt werken.

NORA / GEMMA expertgroep Zaakgericht Werken

Zowel NORA als GEMMA brengen informatie rond Zaakgericht Werken, dus met vereende krachten is een [nieuwe expertgroep](#) gestart. Doel voor de deelnemers is om kennis te delen en zo samen verder te komen dan je op eigen kracht was gekomen. En voor de beide architecturen hopen we natuurlijk het een en ander te actualiseren en met elkaar in lijn te brengen.

Wie mee wil doen kan zich nog melden bij Ellen van der Steen of via nora@ictu.nl.

We zoeken o.a. nog mensen met ervaring in ketens die zaakgericht samen (proberen te) werken.

NORA Expertgroep Beveiliging

Op verzoek van de NORA Gebruikersraad wordt een nieuwe [Expertgroep Beveiliging](#) gevormd, om de bestaande informatie op het gebied van informatiebeveiliging beter aan te laten sluiten op elkaar, de actualiteit en aanpalende kaders.

De kickoff is inmiddels geweest, maar wie nog mee wil doen kan zich melden bij Annemieke de Wit of via nora@ictu.nl.

We zoeken zowel mensen uit de hoek van informatiebeveiliging als architecten die de verbinding naar de business en projecten kunnen leggen, zodat je geen expert hoeft te zijn voor je aan de slag kunt om (informatie-)beveiliging mee te nemen in je ontwerp.

Heb jij vooral vragen en (nog) geen antwoorden? Ook dan ben je welkom: er is op dit gebied al veel kennis, verstopt in concurrerende frameworks en de hoofden van experts, maar we hebben mensen die vragen en door-vragen nodig om die te vertalen naar bruikbare handvatten.